

§ 228, stk. 1, 3. pkt., og retsafgiftslovens § 3, stk. 1, 4. pkt.

Bortset herfra har sondringen mellem udenretslige inkassoomkostninger og indenretslige sagsomkostninger imidlertid en række konsekvenser, der dog i det væsentlige har en mere teknisk karakter.

Som eksempler kan nævnes, at sagsomkostninger kan tilkendes uden påstand (jf. forslaget til § 322), at biintervenienter kan pålægges eller tilkendes sagsomkostninger (jf. retsplejelovens § 252, stk. 4, 2. pkt.), at ophævelse eller nedsættelse af sagsomkostninger sker efter retsplejelovens regler (jf. forslaget til §§ 312 og 313), at personer med bopæl eller hjemsted uden for EØS kan afkræves sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger (jf. forslaget til § 321), at genoptagelse efter udeblivelse kan betinges af betaling eller sikkerhedsstillelse for pålagte sagsomkostninger (jf. retsplejelovens § 367, stk. 1, 3. pkt.), at fri proces omfatter sagsomkostninger til modparten (jf. forslaget til § 331, stk. 1, nr. 4), og at hvis sagen hæves eller forliges, kan sagsomkostninger fastsættes af retten ved beslutning, og en sådan beslutning kan tjene som grundlag for tvangsfuldbyrdelse.

Disse regler om sagsomkostninger finder ikke anvendelse på udenretslige inkassoomkostninger, og udenretslige inkassoomkostninger kan derfor eksempelvis *ikke* tilkendes uden påstand, pålægges eller tilkendes biintervenienter, nedsættes eller ophæves efter retsplejelovens regler (må i givet fald ske efter retslovens regler), begrunde krav om sikkerhedsstillelse for personer med bopæl eller hjemsted uden for EØS, kræves betalt som betingelse for genoptagelse efter udeblivelse, dækkes af fri proces (eller retshjælpsforsikring) eller fastsættes af retten, hvis sagen hæves eller forliges.

Til § 311

Bestemmelsen indeholder regler om, hvem der foreløbig skal afholde sagsomkostninger. Bestemmelsen svarer til den gældende § 311, og der er ikke tilset realitetsændringer i forhold til gældende ret.

Bestemmelsen angår udgifter, der skal betales til statskassen (navnlig retsafgifter), og udgifter, der skal betales til tredjemand (eksempelvis udgifter til sagkyndig oplysning).

Parternes egne udgifter, eksempelvis rejseudgifter, og parternes udgifter til advokat er derimod ikke omfattet. Sådanne udgifter skal hver part foreløbig selv betale.

Stk. 1 angår processuelle skridt, som foretages efter anmodning fra en part. Reglen svarer med redaktionelle ændringer til det gældende stk. 1.

I tilknytning hertil foreslås det i *stk. 2* at lovfæste og præcisere den gældende praksis med hensyn til deling af udgifterne til (navnlig) et syn og skøn, som er begæret af én part, men hvor begge parter har stillet spørgsmål til syns- og skønsmanden.

Det foreslås, at retten efter anmodning fra den, der har anmodet om en udgiftskrævende bevisførelse (i praksis navnlig syn og skøn) kan bestemme, at en anden part, hvis ønsker til spørgsmål indebærer en væsentlig forøgelse af udgifterne ved den pågældende bevisførelse, i første omgang skal hæfte for denne udgiftsforøgelse. Rettens bestemmelse herom er ikke bindende for den endelige afgørelse om sagsomkostninger.

Stk. 3 angår processuelle skridt, som retten foretager af egen drift. Reglen svarer med redaktionelle ændringer til det gældende stk. 2.

Reglen vil navnlig have betydning, hvis retten genindkalder et vidne eller en sagkyndig, der tidligere har afgivet forklaring under sagen. Bortset herfra følger det af forhandlingsprincippet, at retten i dispositive sager ikke af egen drift anordner processkridt, som medfører udgifter til tredjemand. Reglen i stk. 3 er ikke relevant i indispositive sager, da udgifter til bevisførelse i disse sager foreløbig afholdes af statskassen, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 13-17. Reglen i stk. 3 er heller ikke relevant i forhold til betaling af retsafgift i forbindelse med, at retten af egen drift berammer sagen til domsforhandling, eftersom retsafgiftsloven indeholder en særlig regel om, hvem der i denne situation skal betale retsafgiften for domsforhandlingen, jf. retsafgiftslovens § 61, stk. 2, 3. pkt.

I *stk. 4* foreslås det lovfæstet, at retten kan betinge iværksættelsen af udgiftskrævende processuelle skridt af, at parten stiller sikkerhed for de anslåede udgifter, medmindre parten er repræsenteret af en advokat. En advokat hæfter ifølge sædvane for udgifter til tredjemand, der er affødt af processuelle skridt, som advokaten har anmodet om på vegne af sin klient, og der er derfor ikke behov for sikkerhedsstillelse, når parten er repræsenteret af en advokat. Sikkerhedsstillelse kan heller ikke kræves, hvis parten har fri proces, og bevilningen omfatter det pågældende processuelle skridt.

Til § 312

Bestemmelsen indeholder de almindelige regler om, hvilken part der endeligt skal afholde sagsomkostninger. Bestemmelsen suppleres af reglerne i de foreslåede §§ 313, 314 og 315 om henholdsvis delvis medhold, hævdede sager og appelsager.

Bestemmelsen angår pligten til helt eller delvis at erstatte modparten de sagsomkostninger, som mod-